

UNESCO Uluslararası Hidroloji Programı

Uluslararası Hidroloji Programı (IHP, International Hydrological Programme) Birleşmiş Milletler sistemindeki su araştırmaları, su kaynakları yönetimi, eğitimi ve kapasite geliştirilmesi kapsamındaki tek hükümetler arası programdır. 1975 yılında kuruluşundan bu yana Uluslararası Hidroloji Programı, uluslararası eşgüdümlü hidrolojik araştırma programından, eğitim ve kapasite geliştirmeyi kolaylaştıran, su kaynakları yönetimi ve yönetişimini arttıran bütüncül bir programa dönüşmüştür.

IHP, su kaynaklarının toplumsal boyutunu birleştiren havza ve yeraltı suları yönetiminde disiplinler arası ve bütüncül yaklaşımlara olanak sağlar, hidroloji ve tatlı su bilimlerinde uluslararası araştırmaları teşvik eder ve geliştirir. 1975 yılında kurulan UNESCO'nun Uluslararası Hidroloji Programı, programa dair altı yıllık zaman aralıklarıyla uygulanmakta olup, 2014-2021 döneminde uygulanmak üzere sekizinci safhaya girmiştir.

IHP-VIII: Su Güvenliği: Yerel, bölgesel ve küresel sorunlara yanıtlar

UNESCO'nun yeni sekiz yıllık Orta Vadeli Stratejisiyle (2014-2021) uyumlu olarak, IHP'nin sekizinci safhası (IHP-VIII) Üye Devletlerle kapsamlı bir istişare süreci yoluyla hazırlanmıştır. IHP-VIII yerel, bölgesel ve küresel sorunlara yanıt olarak su güvenliğini arttırmayı amaçlamaktadır. Su kaynakları yönetimine yönelik çok disiplinli ve çevreye uyumlu yaklaşımlar aranacaktır. İnsan davranışlarının rolü, kültürel inanışlar ve suya yönelik tutumlar ve değişen su kullanımına uygun araçları daha iyi anlayacak sosyo-ekonomik araştırmalar ele alınacak konular arasındadır.

IHP-VIII su bilimlerindeki gelişmelerden yararlanarak, hem günümüzün küresel su sorunlarını karşılayacak yetkinlik inşa edecek, hem de yenilikçi yöntemleri, araçları ve yaklaşımları bir araya getirecektir. UNESCO merkezleri ve kürsüleri bu süreçte önemli bir rol oynayacaktır.

Uluslararası Hidroloji Programı Yönetici Organları

Uluslararası Hidroloji Programı Hükümetler Arası Konseyi

Uluslararası Hidroloji Programı'nın (IHP) düzenlemelerinin planlanması, önceliklerinin tanımlanması ve denetlenmesi Hükümetler Arası Konsey tarafından sağlanmaktadır. Konsey, her iki yılda bir düzenlenen olağan oturumlarında UNESCO Genel Konferansı tarafından seçilen 36 Üye Devletten oluşmaktadır. Konseyin bileşiminde adil coğrafik dağılım ve Üye Devlet temsilcilerinin uygun rotasyonu sağlanmaktadır. UNESCO'nun altı seçim bölgesinin her biri Konseye üyelik için Üye Devletleri seçmektedir.

Konsey üyelerinin görev süreleri dört yıldır ve üyeler doğrudan yeniden seçilme hakkına sahiptir. Devamlılığı korumak için, dört yıllık dönem için her iki yılda bir Konsey üyelerinin yalnızca yarısı seçilir, böylece her iki yıllık dönemde üyelerin yarısı yeni gelenlerden oluşur, diğer yarısı ise hâlihazırda deneyim kazanmış üyelerden oluşur. Konsey, normalde iki yılda bir genel oturumla toplanır. Olağanüstü oturumlar, İç Tüzük'te belirtilen şartlar altında toplanabilir.

IHP Bürosu

IHP Konseyi seçimlerinin yapıldığı Genel Konferans oturumunu müteakip ilk oturumunun başında Konsey, bir başkan ve dört başkan yardımcısı seçmektedir. Bunlar, res' en üye olan önceki Büro başkanı ile birlikte Büro Konseyini oluştururlar. Bu şekilde oluşturulan Büro kompozisyonu, her biri UNESCO'nun altı seçim bölgesini temsil eden eşit coğrafik dağılımı yansıtmaktadır. Büro üyeleri yeni bir Büro seçilinceye kadar görevde kalırlar.

IHP Bürosu, diğerlerinin yanı sıra aşağıdaki görevleri de yerine getirir:

- Sekreteryayla istişarede bulunarak, Konseyin genel yönergelerine uygun olarak Konseyin oturum tarihlerini ve komite ve çalışma gruplarının oturum tarihlerini tespit etmek;
- Sekreteryaya ile istişarede bulunarak Konsey oturumlarını hazırlamak;
- Konsey kararlarının uygulanmasını denetlemek ve Konseyin her oturumunda yürütülen projelerin belirlenmiş aşamalarının uygulanma durumunu rapor vermek ve özellikle Konseyin komite ve çalışma gruplarının faaliyetlerini takip etmek;
- Konsey için UNESCO Genel Konferansının talep ettiği bütün raporları hazırlamak;
- Konsey tarafından verilebilecek diğer bütün görevleri yerine getirmek.

Uluslararası Hidroloji Programı Ulusal Komiteleri

Batı Avrupa ve Kuzey Amerika grubunda bulunan Türkiye IHP Ulusal Komitesi Odak Noktası Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü Etüd, Planlama ve Tahsisler Dairesi Başkanlığından Murat Ali HATİPOĞLU'dur.

Suyla İlgili UNESCO Himayesindeki Merkezler

UNESCO'nun (kategori 2) himayesinde bulunan suyla ilgili merkezler, uzmanlık alanlarında ilgili tematik ve coğrafik öncelikler üzerinde çalışırlar. Üye Devletler bu merkezlerin potansiyelini fark ettikçe, ağ hızla genişlemektedir. Bu kapsamda çeşitli ülkelerde 26 merkez bulunmakta olup, 2016 yılında ise üç merkezin kurulumu önerilmiştir.

Suyla İlgili UNESCO Kürsüler ve UNESCO Alan Ofisleri Ağı

Suyla ilgili 38 UNESCO Kürsüsü bulunmakta olup, bu kürsüler aşağıda sıralanan çeşitli temalarda kurulmuşlardır. UNESCO'nun ayrıca hidroloji konusunda çalışan sekiz Alan Ofisi bulunmaktadır.

1. Suyla ilgili Felaketler ve Hidrolojik Değişimler
2. Değişen Çevredeki Yeraltı Suları
3. Su Kıtlığı ve Kalitesinin Ele Alınması
4. Su ve Geleceğin İnsan Yerleşimleri
5. Ekohidroloji, Sürdürülebilir Dünya için Mühendislik Uyumu
6. Su Eğitimi, Su Güvenliği için Anahtar
7. Su ve Cinsiyet
8. Su ve Kültür

IHP Hükûmetler Arası Konseyi Üyeliği

Türkiye'nin anılan Konseye üyelik tarihleri aşağıda sunulmuştur.

1977-1978

1990-1993

1994-1997

2004-2007

2008-2011

2014-2017

(2017- 2021 aday)

UNESCO'nun IHP Alt Temaları

Su Bilgi Ağı Sistemi

Suyla ilgili Felaketler

Yeraltı Suları

Su Kıtlığı ve Kalitesi

İnsan Yerleşimleri için Su

Ekohidroloji

Su Eğitimi

UNESCO IHP Sekretaryası

IHP Sekretaryası kompozisyonu aşağıda sunulmuştur.

Su Bilimleri Bölümü altında;

- Sualtı Sistemleri ve Yerleşimleri Bölümü
- Hidrolojik Sistemler ve Su Kıtlığı Bölümü
- Ekohidroloji, Su Kalitesi ve Su Eğitimi Bölümü

*Bu metin UNESCO'nun aşağıdaki linkinden yararlanılarak oluşturulmuştur.

<http://en.unesco.org/themes/water-security/hydrology>